

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 40. De signo crucis in catechismo, eius antiquitas, causæ & figuræ
allatæ: & quibus in partibus effingeretur ostensum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

De signo crucis in catechismo; eius antiquitas
& figura allata, & quibus in partibus
effingeretur, ostensum.

CAP. XL.

Sed iam, vnctionis more explicato, ostendendum est, quinam signi crucis ritus: id enim catechismi tractationi, que nobis proposita est, multum perfectionis altissimum videtur. ille autem iam inde à primordio Christiane religionis incœpit. Ac primus eorum omnium Beatus Linus meminit de S. Pet. cum inquit: *postquam nos credentes in vicina custodia, fonte, praeibus, & admirabilis crucis de rupe producto, in sancte Trinitatis baptizasti.* Deinde in vita SS. Iude & Domitac sociorum, quam Simeon Metaphrasticus conscripsit, inueni, S. Domnam, cum in chumenarum numerum reciperetur, saltem crucis nota consignatam fuisse; ille autem Simeonis verba sunt) *cum modulari diuinas scripserit scripturas, & veneranda Christi crucis obsignasset, tunc quidem eam facit catechumenis.* His accedit S. Ambrosij testimonium lib. 1. in initian, cap. 2. vbi, cum baptismi caeremoniam referret, fructumque aliquem ex iis in hominum pectoribus inserere conaretur, signum quo ingemiscente rerum natura Christus pendit, atq; ideo crucis signum, quo catechumeni muniantur, eis in mentem reuocatur.

Signi crucis in catechismo antiquitas.

verbis: credit autem etiam catechumenus in crucem
 Domini Iesu, qua & ipse signatur. quinimo San-
 ctus Augustinus lib. de catechizandis rudibus, ad
 hanc consuetudinem respexit, cum idem ar-
 gumentum sibi tractandum proposuisset. nam
 sacerdotis interrogationes, solennemque fidei
 professionem recitans, ait: *his dictis, interrogan-*
do est, an hac credat, atque observare desideret, quod
eum responderit solenniter, utique signandus est, &
Ecclēsię more tractandus. & l. 2. de bapt. paruulor.
 cum diuersas rationes quibus spiritalis ani-
 mę purgatio fit, persequi in animum induxis-
 set, catechumenorum sanctitatem, quę in
 manus impositione, crucisque signo potissi-
 mum sita erat, in hunc ferè modum adducit:
non inuismodi est sanctificatio: nam & catechume-
nos secundum vnum suum quendam modum per si-
gnum Christi, & orationem sub manus impositione
purificari. Item lib. 1. confess. vbi suę re-
lationis inter catechumenos mentio incidit.
 et, eius cęremonias, sal, & crucis signum e-
 numerat. scribit enim: *signabar iam signo crucis*
eius, & condiebar eius sale. Idem vero etiam S.
 Gregorius docuit lib. sacr. de ord. baptist. nam
 paruulorum baptismi cęremonias sigillatim
 prescribens, ait: *primo a sacerdote exsufflatur in sa-*
ciem eius, ut fugato diabolo, Christo Deo nostro pa-
teat introitus. Et tunc in fronte crux Christi agatur.
 Nec mihi sane difficile esset, aliis testimoniis
 confirmare: verũ, ne repetere cogar, ad ea, quę
 mox subdam, integra reseruabo. explicandum
 quippe est, quamobrẽ crucis nota catechume-
 nis imprimi solet. Et quãuis multę rationes

Crucis nota quam obrem catechumenis imprimetur. Initiati, serui, & alia dominorum titulis inscribebantur. Causa signi crucis in catechismo.

afferri possint, quæ ex Gentilium moribus ducuntur: veluti, baptizatos in Christi nomen concedere, eius imperio subdi, & religione consecrari, cum apud illos, initiati, seu quæcunque alia dominorum titulis inscriberentur: sicut Martinus de Roa lib. 1. singulè prosequitur: tamen eam principaliter perfectiorem esse existimo, quâ sancti Petrus attulisse visus est, ut scilicet daemones Christianæ victoriæ agnoscentes, hominibus peccandi materiam suggerere, & cum eorum gnâ redintegrare vereretur, quam rem Iulianus innuit li. de resurrect. carn. vbi dicit ad internos impetus, & impressiones demonum, qui velut per cuniculos intrant animas nostras, sic ait: caro signatur, & anima maniat, caro abluitur, ut anima emaneat. Atque id multo clarius à Rabano Martini significatum est lib. de Inst. cleric. cap. 1. in catechismi caeremonias referens, vnde hanc fuisse causam demonstrat, ut impudens demon, princeps, & parens fraudis, & mendacij, qui bona semina ad æternæ vitæ fructum Christo iacta, vel ex mentibus humanis, ac dissipat, vel adulterat contrariis semina occulte dispersis, se crucis signa percussione confectum sentiens, ab antiqua possessione cogere discedere, eius autem verba sunt: catechizandi ordo hic est. primum interpellatur paganus, si abrenuntiat diabolo &c. signatur in se homo signaculo sanctæ crucis tam in fronte, quam in corde, ut ipse apostata diabolus in vase suo præteritæ suæ interemptionis cognoscens signum, iam sui dolo

episcopat illud esse alienum. quibus nihil magis
conuenit, quam quod Hugo Victorinus lib. 1.
sacram. cap. 18. scribit, nam de hoc ipso crucis
signo disserens, eius vi homines, violentos de-
monis incursus, & callidam astutiam egregie
sustinere, stimulis non fodi, aculei non pungi,
subiectis ardentibus facibus minimè vri, sic
demonstrat: signantur enim primum in fronte, in
pectore, inter humeros, in auribus, in ore crucis signa-
cula, cuius virtute &c. omnia sacramenta comple-
tur, & omnia diaboli signa frustrantur. sic cum
occiderentur primogenita Aegypti, populus Hebreo-
rum signatus postibus domorum sanguine agni Pas-
chalis in typodominice Passionis saluatus est. sic etiã
apud Ezechielem ab imminente clade Hierusalem
liberandi pronunciantur, qui literam Thau T (quæ
figuram crucis exprimit) in frontibus haberent insi-
gnitam. Ex his duo colligo ad nostrum institu-
tum pertinentia. primum est, signum sangui-
nis Agni occisi, in domorum postibus in-
scriptum, quod aciem Dominici gladij per
prima Aegyptiorum capita late vagantis, ab
Hebreorum ceruicibus repulit, & literam T,
in singulorum frontibus impressam, cuius sig-
no ab imminente clade subductum iri, diuinus
vates cecinit, huius crucis signi, quod in cate-
chisi fieri solet, illustrem significationem ha-
buisse, quæ omnia S. Augustinus ante docue-
rat serm. de cataclys. dum fideles ad sacratissi-
mæ crucis trophæa, salutaremque humano
generi mortem Christi Domini incitatis stu-
diis, & grata memoria celebrandam hortare-
tur: acceperunt præceptum Domini per Moysen,

Figura sig-
ni crucis in
catechis-
mo.

Figura sig-
ni crucis in
catechis-
mo.

Ut in occisione Agni celebrarent Pascha, et sanguine postes domus sue unusquisque limaret merent. Angelum vastatorem, qui signum sanguinis Agni occisi in fronte sua domus haberent, dicitur & tu Israel spiritualis, fili Abraha secundum carnem, non secundum carnem, demonstra modo libes Pascha. habes Agnum occisum, demonstra, dic: mihi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri Iesu Christi, &c. lib. 12. cont. Paulus eodem argumento disserens: sanguine illius tur postes, ut pernicies depellatur: signatur Dominica passionis in frontibus populi ad salutem, &c. Alterum est, crucis signum in

Crucis signum pingebatur in fronte, pectore, humeris, auribus, & ore.

Crucis signum in oculis & naribus.

Signum crucis effingebatur precipue in fronte, & quare.

partibus, fronte, pectore, humeris, auribus & ore pingi solitum esse. cuius quatuor partis, scilicet pectoris cum etiam Gregorius Magnus auctor sit lib. sacram. de ord. bapt. his verbis, signum sancta crucis Domini nostri Iesu Christi in pectus tuum pono: reliqua tamen manifestius ab Iuone Carnotensi tradita sunt de sacrament. Neophyt. ubi etiam alia partes, oculos, & nares addidit, dicens: signatur que primo baptizandus crucis signaculo in fronte, pectore, in oculis, in auribus, in naribus, in ore, & virtute victus est diabolus, & exaltatus est Christus. Sed quamuis haec ita se habeant, tamen precipue signum crucis effingebatur in fronte, pudoris, & verecundiae sedes est, ut a Christus propter sua religione desciscere, atque ad impietatem famiam recidere semper in posterum erubescerent. de quo, praeter S. Cyprianum episcopus, Cyrillum Hierosolymitanum catech. 4. & mystag. S. Basilium lib. de Spirit. sanc. S. lo

Chrysof.
Heliod.
Roman.
Rabanu.
S. Augst.
ades de
bram cruce
n. secund
stanz pr
citaret no
primum
in domo p
gna expas

Crucis f

Q. Voc
tur, &
ne intelli
bet, ad di
signum in
cognosci
naturam
confister
trium pe
lum refic
da erat, v
teuallis
bere; vt

Chrylost. lib. cont. gentil. S. Hieron. epist. ad Heliod. S. Gregorium de ord. baptist. Ordinē Romanum. de denunciatio. scrutin. ad elect. & Rabanum Maurum, de Institut. cleric. ca. 27. S. August. ita loquitur enarrat. in Psal. 141. *Vsq; adeo de cruce non erubescō, vt non in occulto loco habeam crucem Christi, sed in fronte partem.* & serm. secundæ part. serm. cum nos ad fidei Christianæ professionem, & mores fide dignos excitaret ne, inquit, dubitares, ne erubesceres, quando primum credidisti, signum Christi in fronte tanquam in domo pudoris accepisti: *recole frontem tuam, ne signa expavescas aliena.*

Cruis signum ter effectum esse: & de aliis ad id spectantibus.

CAP. XLI.

Quot autem vicibus signo crucis munirentur, ex diuinarum personarum cognitione intelligi potest. Constitutum enim esse debet, ad diuinas hypostases indicandas, crucis signum iterari solitum esse. At fidei lumine cognoscimus, illam præstantem, supremamq; naturam, vnam, & eandem in tribus personis consistere. quocirca ne vlla vnquam harum trium personarum dubitatio in animis fidelium resideret, cum catechesis administranda erat, voluerunt SS. Patres, sacerdotem interuallis quibusdam ter crucem manu describere; vt ex catechismi ceteremoniis in diuinarum